

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrť leta „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrť leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternoliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“.

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno trislopesno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Contrada della croce 283, poleg preture, kder se nahaja tudi upravnistvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri urednistvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Ljudske šole in slovenski starši.

Dobre narodne šole sploh in posebno dobre narodne ljudske šole so prepotrebne. To je resnica, katero so pretresovali in priporočevali slovenskega ljudstvu vsi naši časniki posebno „Slov. Narod“ pa „Novice“, ki kar izhajata, tedaj leta in leta. Vse to pisanje in govorjenje dotično po taborih in naših društvih je imelo precej uspeha.

Slušali smo praviti kmet, kateri dosta trosijo za mladino v šoli, da to veseli delajo, da bi celo položico svojega premoženja radi potrosili samo, da se otroci veliko koristnega naučijo, ker bi potem lažje živeli doma, ali pa na tujem boljše službe dobivali. Drugi starejši bratko obžalujejo, da jih niso starši v šolo pošiljali, ker si ne morejo pomagati zdaj, ko jih revščina pritiska. Nekemu je bilo žal za mlada leta, v katerih je doma živel, kakor zajec v grmu.

Drugi kmetov je pa, o žalobog, še mnogo, ki se ne zavedajo važne te resnice, akopram jo slišijo zmirom ponavljati. Nepremišljeno govorijo, kakor nekatera gospoda še blodi: „Kmet naj zna kopati in le kopati, vse drugo je odveč; dober polj-delec nijma časa, pečati se z drugimi rečmi, in otroci naj pasó živino, s tem bodo bolj koristili hiši, nego da hotijo v šolo.“

Tako govoreči kmetje so pač velike reve na duhu, oni ne vedo, da tako učí tista gospoda, kateri je v lastni dobiček in prid, da so nži stanovi nevedni, da je potem lažje dere. Da pa krijejo te grde misli, trdijo, da toliko rajše ubogajo ljudje, kolikor bolje so nevedni. To pa nij res, ker gotovo rajše sluša razvit človek, ki sam previda in se praviči, da je koristno in potrebno na svetu v raznih okoliščinah tudi slušati.

Res je pa, da se moraja kmetjski otroci uže iz mladih nog učiti in vaditi kmetovati; toda celi dan, celi teden delati otrokom še mogoče nij in težavnega delavanja se tudi lotiti ne morejo; torej najprimernejše in najkoristnejše je, da hodijo tudi v šolo, kder vsak dan shišijo kaj novega in dobrega. Če pa pasó živino, to prav je potrat časa. Otroci ne morejo biti še dobri varuhi živini, in kaj tudi delajo na pašah? Igrajo se, skačejo, a kmetovanja se tam go o to ne učijo. Ali ne bi bilo boljše, da se, kakor v Istriji, Dalmaciji in v drugih krajih, odrasli čredar vzame za celo vas, ali da nekateri revni starčki, ki ne

morejo drugega delati, čredovanje prevzamejo. Ti naj po pašnikih se sprehajajo, in tam svojo fajfo kadé. Ali naj se šolske ure tako uredijo, da so predpoldne in popoldne pred pašo. Če tudi to nij mogoče zaradi posebnih okoliščin, izmisliti se da kak drug način, pastir se uže najde. Otroci so pa za šolo, da si pridobijo znanost za prihodnje življenje.

Po navadi odda očé svoje premoženje enemu sinu, in drugi morajo vačidel po svetu v Gorico, v Trst in še dalje. Zlaj prašamo, kdo dobi laže in še boljše službe, ali tisti mladeniči in dekleta, kateri znajo tudi pisati, brati, računati, in so umni in razvitega mišljenja; ali pa taki, ki ne znajo vsega tega nič, in so zabiti, okorni, da stopijo v svet, kakor žrebeta iz pašnika? Gotovo bodo le prvi dobre službe dobivali, in v sedanjih časih samo oni, kajti skoro vsak gospodar in vsaka gospodinja v mestih tirja dan denes, da znajo posli, če nič drugega višega naj dobro brati, računati in pisati. Če tega ne znajo, in so pošteni duše, dobivajo sicer toda le slabe, zadnje službe, in so zmerom revni. Če pa niso prav pošteni in v kristjanskih čednostih krepki, nočejo revščine trpeti, ampak se udajo hošobnemu življenju vsake vrste, potem polnijo ječe pa bolnišnice, in občine morajoplačevati te stroške po stotinah na leto.

Kdo je in bo v prihodnje tega kriv? Kdo drugi nego starši, ki pošiljajo otroke na pašnike, kder tratijo lepi čas mladih let, namesto, da bi jih, kakor ob nedeljah v cerkev, vsak dan pošiljali, in če je treba, tudi silili v šolo. Iz nevednosti izhaja največkrat revščina, iz revščine pa mnogokrat prostitucija, tatvina in druga hudodelstva. Starši, ki role otroke na svet, imajo sveto dolžnost, skrbeti za njih prihodnjo srečo, da se jih v poznih letih hvalečnega srca spominjajo, a ne da jih krivijo svoje nesreče obžalujoči, da so jih z živino na pašo gonili namesto v šolo. Kaka pomoč je to, če dobivajo sinovi in hčere od staršev en par sto goldinarjev delšeme (parta). Ali ne bi veliko več izdalo in več pomagalo, če dobijo od hiše na pol manje denarja, da pa popustijo dom in stopijo v svet s toliko večim znanjem? Vzgleđ so nam posebno Švicarji, katerih je toliko po vseh deželah raztrošenih, in povsod dobivajo izvrstne službe, toda doma je davek za šolo največji davek, in najrajše ga plačujejo, kajti sreča njih otrok jim je največja skrb tako, da je v več krajih šola najlepša hiša v vasi.

Da pa šole zares koristijo, morajo biti: 1.) Narodne, to je, narodni jezik, torej pri nas mora slovenski jezik podučni jezik biti; kajti otroci se najlaže, najhitreje in najbolj temeljito v materinem jeziku učijo, ker ga znajo, kolikor je otrokom mogoče. 2.) Morajo šole dobre učitelje imeti. Izvrstni ne morejo vsi biti, ali vsaj dober učitelj mora vsak biti, to je, on mora razen moralnega vzdržanja svoje predmete sam temeljito znati, mora dalje znati otrokom razumno predavati, ker nauk je le takrat zdaten, če učenec vse natančno razume, kar se ima na pamet učiti. Iz glave blebetati in nič razumeti, manj je ko nič, potrata časa je, in škoda za ves trud. Zraven ima duševne moči v učencih po mogočnosti razvijati, v ta namen priporočamo knjige: „Lehrbuch der Erziehung und des Unterrichtes von Ohler“ in pa „Riecke's Erziehungslehre“, in želimo, da bi eno ali drugo kdo dobro poslovenil. Tudi v šoli velja pametna ostrnost, kedar je potrebna, pred vsem pa prjaznost, da otroci z veseljem v šolo hodijo. Vemo, da so to znane reči, toda takošne so, da jih je treba vedno ponavljati in poudarjati, ker so težavne in prevažne. Šole so bodočnost našega naroda, zato je na vse moči skrbeti za dobre učitelje. Njim samim mora največ mar biti za lastni napredek, ker časi in naše potrebe zahtevajo vedno več znanostij.

Beroči polučljive knjige n. p. knjigo prirode Schöller-jevo izdano po matici in pogovarjaje se s kolegi o šolskih predmetih naj skušajo zadostiti novim zahtevam in naše šolske oblastnike naj marljivo gledajo na tak napredovanje, ené spodbujaje, izvrstne pa izvanredno podpiraje. Z novo postavo in z novimi plačili nastopila je nova doba, razmere so pa po deželi take, da je več občin, katere niso z učitelji zadovoljne, nasprotno je učiteljev, kateri niso zadovoljni z občino in želijo proč, ene in drugi želijo to iz raznih vzrokov.

Menimo, da je gledé na vse okolnosti prav zdaj najbolj primeren čas splošne reorganizacije. Prva je pri šolah, da sta učitelj in občina zlozna, da se učitelji in starši vzajemno podpirajo, potem je treba te razne moči po deželi po potrebah in zmožnostih primerno porabiti, zato je gorko priporočamo novo razdelitev služeb po razpisnem občnem konkurzu. Občinam in staršem pa naj bo za šole posebna skrb, ker šol pri nas zó pomanjkuj.

LISTEK.

ANICA.

Spisal Josip Korzeniewski.

XIII.

Ko je Anica zopet bila v svesti si, nij več Jurija bilo v sobi. Onemogel je legel na posteljo, in hude misli so ga prevzele, kakor hudobni duhovi. Nekako nezmogljiva mrzkost ga je odvrčala od te misli, katerej bi bil pred letom dnj žrtvoval svoje življenje. Zaman je prizadeval si, kako bi si mislil jo ljub-zujivo, s čemer vred krasota vabi in čara. Njegove misli so mu kazale samo krasno furijo, ki je orožena s krempļji in ki zna se zobati škrtati. Njena ljubezen nij bila ljubezen, ki se ponaša se sladko čutljivostjo, temuč je bila ljubezen — polna nekovega divjega čutja, neumljivega vneta, ki nij poznao nikoli, nikakoršne sodbe. Ta pot je prvokrat spomnil se, da je nij videl še jok-juče, ter obrnil se je nevoljen od ženske, ki nij imela solz. Ko se je s temi mislimi bil zedinil spomin na to, da je ubežnik, nezvestnež, da je z vojšča pobegnil v tem, ko bi bil

moral pokazati, kako ustreza svojega stanu zahtevam; ko je pred očmi imel svoje nevernosti vse nastopke — zasmeh svojega načelnika in godrnjanje svojih poslušnikov, ki so ga utegnili zaničevati: skrčil se je na postelji, hudo je kri vrela mu po žilah — moreč zrak, ki je pred nekoliko trenutki dihal ga, širil je po njegovem telesu nekov čuden ogenj; nekdanja ljubezen, teh trenutkov mrak st, stud in obupnost — vse to je misli začelo razganjati mu na vse strani.

Po nekoliko časi tega bojevanja je začutil, da se mu v glavi vrti; soba je začela z njim vred plesati in vse posobje je čudovito plesalo. Slušal je trobente, — čul, kako se palaši krhajo ob palaše, kako karabinje pokajo; videl je, kako njegov polk vojuje, in videl, kako Anica beži pred njim prostola — topot tisoč in tisoč konj je donal mu po ušesih; krič, ukazi so se razlegali; vsa ta zmés je gnala se za ubežnico. Rad bi jo bil zavaroval, ali pal je: konji so teptali po njej. V tem je začel grozovito kričati. Vsled tega kriča se je vse vzbudilo po domi, ljud se je zbral okrog njega — ali Jurij nij več poznal nikogar — morila ga je vročica.

XIV.

Peti dan po tem pripetljaji je v domi kneza Dimitrija stal mrtvaški oder, okrog odra je bilo mnogo lúčij, a Jurij je odčen z vsemi znamenji svoje česti ležal na njem miran in ledeno — mrzel.

Izvéla ni narod je prihajal in odhajal, a vsakdo se je ozrl v blagosten obraz mladega vojščka in miloval ga zaradi prezgodnje smrti.

Tudi knez Dimitrij je prišel blizu zelo otožnega obraza. Poljubil je mrlca na čelo; solza je starcu iz očesa kanila na mrtvo in ledeno lice. — Stopil je nastran, sél v kot, in podoba je bila, da moli za legak počitek ljubemu mladeniču. V tem se duri odpró: stopila je v mrško sobo Anica. V njenem oci nij bilo solze; obličje se je zdelo, da ima pokojno, ali povešene obrvi, nabrano čelo in sicer vse drugo je pričalo nekovo bojaznen in ginjenost brezi vsakojake odločnosti. Obličje je bilo črno, od las do tal je visel jej črn zavoj. Vsa njena krasota je bil jej v roci srebrn križ.

Ko je Dimitrij bil zagledal jo, prestrašil se je. Kakor bi ga bila preplašila svitloba in pred nogam pokazala mu propast, — tako je planil se svojega mesta, približal se hčeri in povprašal je: „Zakaj si se žalostno oblekla?“

V Gorici 19. junija. — Slovenska in italijanska narodnost sta bili pret. nedeljo v Gorici v veliki nevarnosti. Treča narodnost goriska, kakoršno se rada šteje peščen tujcev v Gorici, obhajala je spomin slavnega pesnika Schillerja pred in popoldne pri „ogerski kroni“, zvečer pa v prostorih društva Concordije. Prišlo je tudi nemških bratov od Adrije (iz Trsta) okoli 40, katere je deputacija goriska z enoglasnim „Hoch“ na kolodvoru sprejela; prišli so se svojo zastavo, katero so pa uže na postaji zavili v dokaz svoje zavesti, da so (?) na nemški zemlji. Pri „ogerski kroni“ je bila kaj živahna zabava, katero je Gambelin obilo zalival z nemškim ječmenovcem. Narodušenje je presegalo vse meje in najbolj avstrijske, kajti v pesmih „Des Deutschen Vaterland“, „Die Wacht am Rhein“ in drugih enakih so tevi gospodje jasno pokazali, kako tesne so jim avstrijske meje celó tukaj v Gorici „in der letzten deutschen Stadt“.

Svoboda je res velika v Avstriji za Nemce; prosto se zibljejo oni v svojih velikonemških idejah, prosto javijo svoje politično mišljenje in prepričanje, nikdo se nad tem ne spodbika. Kedar se pa drzne Slovenec govoriti o svojih slovanskih bratih, o slovanski vzajemnosti, ali pa Italijan o „Italia fatta ma non compiuta“, takrat se 10 ušes hipoma zašpiči, 20 rok prime za ovajalno pero in vse nemško in nemškutarsko časopisje začne unisono glas: „Veleizdaja, policija!“ Kako se je zvečer zabava v Concordiji vršila, nas nij mikalo pozvedeti; da so bili vsi židane volje, o tem niti nij dvomiti, saj jim je gorol ječmenov gaz v žilah, s katerim so se poprej gotovo dobro pri-skrbeli.

Nemškega lista v Gorici menda vendar še ne bo. Inteligencije bi bilo v ta namen še zadosta, toda kdor ima potreben kapital, neče, kakor slišimo, poštetu kavicje in porok biti za druge stroške. Gospodu Ritterju je še v predobrem spominu ranjka „Görzer-Zeitung“ in kako se je ž njo opekol. V Gorici so pač nehvaležna tla za taka početja. Žalostno, da se nas nikakor neče prijeti tista vse izvoličavna kultura, katero bi nam posebno nekateri mladi profesorčki tako radi naklonili; pa ker je uže tako in ker je vse zastoj zamorce umijati, bo vendar bolje, da se gospodičiči tudi za naprej drže svojega „Leiborgana“ — „Deutsche Zeitung“ v kateri naj na-lju-jejo žehtati našega v. č. kneza in nadškofa, dokler ne postane iz nevolje prav dober Slovan in odločen federalist in za njim še, kolikor je mlačne duhovščine na Goriskem.

Iz Podgore 10. junija. (Izv. dop.) Ko povsod na Goriskem in zlasti po vseh županijskih uradih lepo napreduje slovansko uradivanje, gram pri nas rakov pot. Dasiravno je imel bivši župan, vrli gospod Andrej Kocjančič, italijanskega tajnika, je vendar pri vsaki priliki pokazal resno voljo v tem oziru naroda ustreči, kakor je tudi vselej z veseljem in zdatno podpiral narodno reč. Žalibog, da se je zastran preobilo-ti, svojih privatnih opravil, a še bolj zaradi nagajivosti nekaterih nespametnih rogoviležev odpovedal. Po njegovi zgubi smo se le dobro spoznali, da smo imeli pravega moža na čelu. Edino, kar je zakrivil in česar mu ne moremo lahko odpustiti, je to, da nam je za svojega naslednika priporočil mladčnika, kateri je maloveden v občinskih opravilih, lehkomišljen v poslovanju in vrhu tega mlačen v narodnem oziru. Da ne bi kdo mislil, da obreknjem, naj navedem tukaj nekatere dokaze.

„Zató, ljubi oče“ — odgovorila je mirno, „ker je mrtvi bil moj mož in ker sem ga sama umorila.“

„Nesrečnica!“ — vskriknil je starec, čegar obraz je bolj obledel, nego je bilo obličje mrtvecu. „Prokleta bodi! Neposlušna hči! niji umorila samo njega.“

Vsled teh besed se je prestrašila in zavzeto ozrla v-a-nj.

Oče se je nagnil k njenemu uhu, natihoma šepnil jej nekoliko besed, obrnil se in odšel. — Anica je roci spustila ob sebi, nekoliko časa stala nepremakljivo, kakor podoba in oči imela uprte zmešom na tisto mesto; po nekotnih trenotkih je pala vznuk in s krasno glavo butnila od mramorova tla.

XV.

Kar je hčeri bil povedal knez Dimitrij, tega nij nij slišal, tega tudi živa duša nij znala. — Ali po nekotnih nedeljah so tudi starčeve kosti odnesli na grobišče, a njegov dom je bil potle

V občini št. maverski se je zrušil pret. zimo kos občinske ceste in sicer tako, da je postalo občevanje z vozovi na tistem mestu prav nevarno. V seji dne 20. januarja je starešinstvo sklenilo, kako se ima cesta popraviti in je županu naročilo, da ima sklep nemudoma izvršiti. Danes smo 10. junija, delo, katero bi se bilo dalo k večjemu v 11. dneh dogoati, nij še začeto in občevanje, posebno s težimi vozovi, je na tistem mestu še vedno nevarno. Gosp. župan se nij ganil. Proračun za l. 1872, kateri obsega stroške za ravno omenjeno delo in kako se imajo založiti, je uže davno zgotovljen, a mesto da bi ga župan predložil v dosego višega potrjenja, počiva mirno v županijskem uradu. R. i. p.

Pretekli teden smo dobili starešine vabilo k seji 8. t. m. ob 6. uri zvečer. O določeni uri se zberemo, — a koga nij bilo? Gospoda župana! Čakamo mirno pol ure, n-j ga; čakamo nevoljno druge pol ure, še ga nij in potem, ko smo se še pol ure zastoj hudovali, se razidemo razžaljeni in razdraženi, da se je predznik mlekoobralec ukaniiti može, katerim je čas predrag, da bi ga zastoj trčili zastran županove lehkomišelnosti.

In kakošen je v narodnem oziru gospod župan „Clanzig“? Prav tak, kakor se piše. Ura-duje sploh italijansko, — celó javni razglasi v občini so navadno laški, potem se nij misliti bolj-sega o poslovanju s ces. oblastnjami. — Pač žalostno je to pri nas skrajnih slovanskih mejah, kateri imamo v sosednem Ločniku celó neuščen pa jasen dokaz, kako lahko in naglo se Slovenci poitaljančijo, kedar se začne uvajati italijansčina v javno življenje.

Zatorej, g. župan, zdramite se ter ne puščajte dalje v nemar županije, katero je Vaš prednik s tolikim trudom nekoliko uredil; še je potreben pogumnega in marljivega vodstva v oskrbništvem, delalnosti in vzbujeja v narodnem oziru. Bolje da pozno začnete, kakor nikdar.

En starešina.

Ljubljana 15. jun. (Izv. dop.) F. R. Naj Vam nekoliko opišem danes dogodbo, katera le preveč jasno kaže, kako se še dan danes godi sem ter tja s slovenskim ljudstvom. Slava c. k. deželna sodnija ljubljanska obsodila je namreč danes dopoldne skoro vse možke prebivalce dveh celih vasij v Bohinji, njih 59, v težko ječo, poostreno se s postom, in to zato, ker so, svoje pravice varovali proti dobičkaželjnim, nemškutarskim industrijalcem, podpiranim od nekterih birokratov. Naj pojasnim stvar malo natančneje.

Prebivalci vasij Studor in Starih fužin v Bohinji so bili ol nekdanjih časov edini posestniki gozdov, imenovanih Voglar in Voje in nihče drug nij imel pravice, sekati v njih. Le rajnemu baronu Zigi Zoisu, slavnemu slovenskemu mecenatu, ki je mnogo storil za ljudstvo v Bohinji, in katerega je vsled tega narol presrečno ljubil, so dovolili, ko je bil on posestnik bohinijskih fužin, da je smel v gori omenjenih gozdih sekati za druge nerabljeni les, iz katerega je ogje napravljat. Plačeval je za to na leto 60 goldinarjev v občinsko blagajnico. Dokler je bil Zois lastnik fužin, je bilo vse v redu, a ko so prišle pozneje v roka kranjske obrtnijske družbe, je bilo takoj vse drugače in gospodje so brezobzirno sekali v omenjenih gozdih. Nastale so vsled tega tožbe, kečo ima pravico do gozdov Voglar in Voje, in c. k. deželna komisija za odvezo zemljišč, pri katerej ima c. k. vitez Aut. S. Höppel vahko boste lo, je izdala leta 1871. začasno naredbo, po kateri so imeli prebivalci vasij Studor in Stare fužine

zaprt in zaklenen. Leto za letom je minolo, pa nobena roka se nij dotaknila zarijevelih ključavnic, ki so bila z njimi zaprta njegovega domu vrata. Bodliče in gobe so bohotno rastle po gredah na vrtu; po stezah, popreje posutih z belim peskom, ponašala se je širokopera trava; izza ometa po zideh in slopeh je gledalo sivo opetje, in skozi razbita okna so ven in noter letale in strigle lastavice in iz blata gnezda lepile sobam od pozlačenih stropovih. Bezikornstvo je bezgovina cvela in odevitala po zapiščenem vrti; akacije in jazmini nijso nikogar napujali s svojimi čarokrasnimi barvami — živega krsta nij bilo blizu, živa duša jih nij videla. Osamelost so cvele in svoje krasno cvetje razpisale po koprivah okrog.

Tako je pustota in samota v žalost zagnila to mesto blagodejne gostoljubnosti, zavila v-a-njo to domovje domovinske ljubezni in prijaznosti, —

A kaj se je zgodilo z Anico? — Ne znamo....

Poslovenil:

L. G. — Podgoričan.

pravico, pos kati v omenjenih gozdih toliko lesa, kolikor ga za domačo kurjavo potrebujejo, kranjska obrtnijska družba pa, posekati nerabljeni les za ogje, vrhu tega pa še veliko stavbnega lesa.

Čudno, zelo čudno je, kako da se je zamogla taka naredba sploh napraviti, ko kranjska obrtnijska družba ujnja fiktivno nikake pravice do gozlov nego, ona participira pri njima le toliko, kolikor je tudi posestnik v omenjenih vaseh. A to je jako malo, ker ona plačuje od njih le 9 goldinarjev davka, kmetje pa 90. Sekati pa bi imela pravico po celim gozlu. Naravno j, da je to vzbudilo v Bohinji splošno nevoljo.

Obrtnijska družba kranjska pa se je te nje tako ugodno naredbo takoj poprijela, ter poslala 3. junija 1871. tri svoje logarje v gozd, toda kmetje so jim preprečili pot rekoč: „Gozd je naš, ker le mi davko plačujemo, vi nimate ničesar tu opraviti.“ Ker pa še nijso m rovali pe-tljali so jih km-tje k županu v Srednjo Vas, kler so zapisali v protokol, kojega je občinski tajnik v priči dveh občinskih odbornikov napravil, da nijso hoteli logarjev nikor žaliti, samo v svoje gozde jih ne puste. To jim smatra slavná dež. sodnija ko hudodelstvo punta po §. 63. in 69. in po §§. 110. 112. in 200 kazenske postave.

Obrtnijska družba kranjska, na čelu g. Lukman, je zatožila kmečozrad tega „punta“ pri okrajnem glavarstvu v Radovljici, ter ob enem, sprosil, da se pošlje komisija z izdatnim spremstvom v Bohinjo, da se zoperstava preuči in začisna naredba se silo upelje.

Okrajni glavar Wurzbach je prošnjo takoj izpolnil, ter postal 18. julija 1871 okrajnega komisarja Javornika se štir m. žanda ji v Bohinji v Stare fužine. Ta je poklical župana Odra k sebi, ki je takoj prišel s dvema odbornikoma. Javornik jim pove sedaj, čemu da j, prišel, ter jim razlaga s: enkrat gori omenjeno famozno provizično naredbo, in j m naznani nazadnje svoj namen, peljati logarje obrtnijske družbe v gozd. Toda odborniki mu odločno povedo, da tega ne bodo nikoli pustili, da omenjene naredbe nika-kor ne priznajo, ker gozdi je občinski. Ko g. komisar vidi, da nič ne opravi, odide, lju-tje pa so zbrani čakali, da so tudi logarji in žandurji odšli, in to je spet punt po §. 63. in 69. drž. kaz. postave.

Sedaj pa se „poda okrajni glavar Wurzbach sam v Bohinjo ter razlaga 27. julija 1871 pred združeno hišo Studorcem in Fužincem večkrat omenjeno naredbo zval gozdov in naznani svoj sklep: upljati sekače vanje. Toda kmetje tudi njemu pove lo kakor poprej Javorniku: „Gozd je naš in mi ne pustimo nikogar noter, ki njima uče opraviti ondi.“ Ko pa g. okrajni glavar vendar le v gozd gredo, jim zastavijo pot, tako da so se morali vrniti, in tako so prišli še enkrat do §. 68.

Obsojenih je bilo danes vseh zatoženih 62 razen trje, koj m se nij dokazalo, da bi se bili tega „punta“ udeležili, veči del na 2, 2½, eden celo na 3 leta j če. Zanimivo je, da nobeden njih poprej nij bil še kaznovan, niti kaj na davkih dolžan. Zagovarjal jih je slavnoznani zagovornik g. Dr. Razlag izvrstno ter posebno poudarjal njih fiktivno pravico do gozdov.

Bogatim gospodom obrtnijske družbe kranjske ta pravda nij posebno v čast. Njim je pač treba za gozde se puliti na tak način z ubozimi kmeti! Slavnemu deželnemu zboru pa priporočamo, da se v prihodnji sesiji vprašanja zemljiščne odveze resno loti, da več ne bodo holile na dan naredbe kakor je gori, omenjena, iz katere izvira vsa ta nesrečna dogolba. Nesreča pa j, kaj j gotovo je žalostno, če sta dve vasi škodovani na premoženje, zraven pa še toliko ljudj v nevarnosti, zgubiti osobno svobodo, najtrajšo stvar na svetu. Stvar je veliko važnejša, nego kovanje in pošiljanje brezuspešnih adres na Dunaj.

Izlet Sokolov v nedeljo v Latijo in Smartno je bil jako lep in kar je še več, tudi uspešen za narodno stvar. Videlo se je, da ima možatega starosta na čeli. Živio! Možato obnašanje je sploh važnejše nego dolga peresa na klobučih!

Nemška filharmonična družba je napravila v četrtek 13. junija v kazinskem vrtu jako lep koncert na korist naših po porodnji poškodovanih bratov Čehov. Čudimo se, da so se dala naša narodna društva od nje prekositi v tej reči. Narodnjaci! Bis dat, qui cito dat! Narod!

Trst 18. jun. (Izv. dop.) Tržaški fakinski list „El Zavatin de Trieste“ si je sam izbral tako značajno ime, da si nij mogel bolj-sega, k večjemu če bi se bil krstil „Rokovnjaški Chabras“, bi bil sam sebe še bolje zaznamoval. Kdo je urednik tega lista, je „Soča“ uže zadnjič povedala in tudi, ko bi ga ne bila povedala, bi bil vsak lahko vedel, kdo ga ureduje. Ako človek le eno šterilko čita, precej

spozna, da takih neslanarij ni nihče drug zmožen pisati, kakor tisti mož, ki je naročnino za „Jurija s pušo“ pobiral in potem zapravljal obljubljenih listov pa ne izdal, tako da so se naročniki pod nosom obrisali; k večjemu če so dobili za nameček nekoliko psovek v novem izdelku Martelančevega genija. Človek, kakor je g. Martelanec, zasluži, da se z vsemi pošteniimi sredstvi počrni, tako počrni, da se ga vsak na 100 korakov ogne, kakor strupenega gada ali gobovega beraca. Taki ljudje (Nemec je zanje iznašel izraz, kateri se v slovenščino ne da prevesti, pravi jim namreč: „literarische Gauner“), ki pobirajo naročnino in oznanjajo nove liste, katerih nikdar ne izdajajo, pripravljajo ob kredit pošena slovenska literarna početja. Ko bi danes najpoštenejši Slovenci hoteli začeti v Trstu izdajati slovenski list, bi ne dobil iz slov. pokrajine 20 naročnikov in vsega tega je g. Martelanec kriv, ki jih je toliko namazal. To je menda g. Martelanec sam spoznal in torej, hvala, velika hvala bogu! popustil slovenščino in začel je pisati italijanski. Mož, ki je prej, če je enkrat zivil, na papirju desetkrat „Slovenijo“ izgovoril, zdaj ne more najti dovolje blata in gnoja, da bi ga nametal na tukajšnje rodoljube, ki so uže veliko žrtvovali za narod. Sploh pa moram opomniti, da vse njegovo življenje je samo renegatstvo. G. Martelanec je bil tržaški dopisnik nekdanje „Görzer Zeitung“, on je tudi v tem, ko je bil urednik slovenskega lista, za male kebre prestavljal nam sovražne dopise za „Triester Ztg.“, s kratka: G. Mastelanec je „Jeder soll ein Jude!“

Banki „Viktoriji“ in jenemu inspektorju pa prav častitamo, da ima tako izvrstnega uradnika, kakor je g. Martelanec. S tem se Slovencem posebno priporoča, tako priporoča, da, kakor vem iz gotovega vira, se ne bode nobeden tukajšnjih Slovencev več pri njej zavaroval. Pošiljamo svoj denar rajše narodnim zavodom in nikar ne podpirajmo ogrskih židov, ki potem pri nas vzrejajo renegate!

Iz Prage 14. junija. (Izv. dop.) Voda v zaplavenih krajih je uže upala, dobrodušnost i darljivost mila povsod celi bolesne rane i to je veliko tolažilo narodu českomu. Toda oko naroda českega solzi dalje, neskončna, vedna je ta česka solza! Kje je narod, kje je kraj, ki bi bil toliko uže pretrpel i skusil, kot Čehi? Poselno čudne politične reči je ta česka povodenj vrgla na svoje površje. Tu se je moralo očitno konstatirati, da kraljestvo česko pošilja državni blagajnici na leto več nego 60. milijonov, tam se zopet nastavlja velikemu, državnopravnemu, narodu českomu pod krinko licitovane „darežljivosti“, žlica vode, da bi se v njej potopil. Toda najkrajše in prav res bratovsko so se obnašali poljski delegati v cisalajanskem parlamentu, ko so glasovali proti podpori po povodnji poškodovanim krajem našim; še ustavakom se je zdelo takovo postopanje ostančno! Videli bodo še Poljaki, kako so se prenegili v varčnosti državnih financ! Vsi česki listi hudo grajajo Poljake zaradi tega, in po pravici. Prepričan sem se sam šestokrat, da rodoljubni Čehi pomilujejo Poljake t. j. narod, toda proti poslancem njihovim, koji zlorabijo zahteve narodove, proti njim se uže davno javi le mrzko zaničevanje!

Dan za dnevom prihajajo tozbe od českih uradnikov pri tukajšni glavni pošti. Večina se zoper njeno voljo prestavlja v tuje kraje, n. pr. v Černovice, Celovec ali na Ogersko. Ako se kdo proti temu upira, ga naravnost odpuste! Prestavljenih je odtoč blizo 20 poštnih uradnikov. I če kdo vpraša, zakaj to, se mu odgovarja: „Zato, ker so Čehi!“ Podobne novice o českih poštnih uradnikih nam prihajajo iz sesterske Morave, iz Brna.

Kar se tiče českega naroda na Češkem je vse skoro demokratičen, kar v sesterski Moravi sem a tam nij, tam je klerikalen. Kardinalna hiba moravskih voditeljev je, da se oni nijso umeli obnašati proti klerik. stranki, in kot tu na Češkem, z nje v prijaznih pomerih biti, toda ne njej služiti. Vsed tega je bila narodna stranka i vodja dr. Pražak v narodnem ogledu jako neprospešna v poslednji dobi, ter so narodni poslanci klerikalnim zahtevam na škodo čisto narodnih uprašanj morali vedno odjenjavati v klubu moravskem i prišlo je to tako daleč, da g. dr. Pražak končno sam nij vedel, je li on voditelj narodne stranke, ali klerikalne na Moravi. Zatorej bode Moravo z vsemi sredstvi podpirala Česka in bode se tudi nezanesljivi možje nadomestili z novimi, čilimi močmi. Vedno se takove neprijetne i škodljive prikazni javijo v različnih slovanskih taborih, ako roke križem držeči voditelji mislijo, da se mora cela narodna delalnost i politika

sukati le po njihovem starem kopitu, ter ne pripuščajo vsled svoje volje mlajših močij zbog zavidnosti k vzajemnemu, skupnemu delovanju.

Petrograd, 28. maja. (Izv. dop.) Najprej Vam moram naznaniti, da je prazna kvanta, kar se je govorilo o prebivanju neke osebe iz varšavske inteligence v Petrogradu zaradi poravnanja mej Poljaci i Rusi, o čemer sem vam pisal v 1. dopisu. Sploh gledé naznanjene poravnave se ne dela nič posebnega niti od te, niti one strani. Vsaka novost enake baže je — bosa.

Snuje se postava, po kateri se pod globo prepoveduje izvirnim ruskim posestnikom jugozapadnih gubernij, da ne smejo v našem dajati svojih posestev judom in Poljakom. Uže pa od 1864. leta si ne smejo Poljaci kupovati posestev v omenjenih krajih.

Pripravlja se v Rusiji novo ministerstvo za kmetijstvo in rudarstvo; toda trgovstvo ostaja tudi dalje v oblasti ministra notranjih zadev in finančnega ministra.

V državnem svetu se ima pretresati predlog, po katerem se politična zločinstva ne bodo več sodila pri navadnih sodnijah, ampak preidejo v oblast posebnega odbora senatorjev. Kakor je znano, kaznujejo se v Rusiji s smrtno kaznijo le politični zločinci, najhujša kazen za vsa druga hudodelstva je ta, da morajo do svoje smrti trdo delati v sibirskih rudnikih.

1. januarja 1873. leta izteče pogodba mej Rusijo in Avstrijo gledé zakladanja soli od avstrijske vlade v take imenovane privislanske gubernije (tako se zdaj imenuje poljsko kraljestvo). Od tega časa preide trgovstvo solijo iz vladnih rok v privatne. Vsled tega se uničijo posebne uradnije za sol ter dotični činovniki bodo ob službo. Privatno solno trgovstvo bode odvisno od akcizne uprave.

Rusija in Turčija sta se pogodili, da se napravi podvodni telegraf mej Odeso in Carigradom.

Zopet se je podalo mnogo ruskih gospodičin in gospij v Zürich v Švicco, da bodo študirale na ondašnji univerzi medicino in filozofijo. Iz Lipskega se nam poroča, da se tudi ondi uči rusko ženstvo pravoslavja in medicine.

Število učiteljskih izobražalšč na Rusovskem se je lani jako pomnožilo; v začetku lanskega leta jih je bilo le 15, sedaj jih je pa uže 32, tedaj čez 2 krat več.

Od letos je ruščina v začetnih šolah varšavskega učnega okroga obligatni predmet. Na ta način bode mej poljskim ljudstvom v Rusiji vse niže, srednje in visoke šole le ruske.

Rusko ministerstvo za uk je jako zadovoljno z mladimi avstrijskimi Slovani, kateri so prišli v Rusijo, da bi predavali na gimnazijah grščino in latinščino. Vem, da to vas bode zanimalo, ker so med njimi tudi nekteri Slovenci.

V Moskvi se pripravlja politehnična razstava, v Petrogradu pa statističen sabor.

Zarad smrti matere avstrijskega cesarja zaluje ruski dvor 15 dnij.

Mirne sodnije se vpeljavajo tudi v zahodnih gubernijah (okrajih); toda mirnih sodnikov ondi ne voli narod, kakor je nasprotno v Velikorusiji, ampak imenuje jih vlada.

Zdaj je vse narobe; kajti v zapadni in južni Evropi je hladno, na Poljskem in Ruskem pa vlada vročina.

V Petrogradu se zmirom več sliši o samomorih. Zopet se ponavljajo veliki požari v raznih mestih in vaseh Rusije.

Politični pregled.

Če se sme verjeti raznim časnikom, je končal včeraj državni zbor svojo takratno sesijo. Zadnje dni je zbornica rešila predlagane spremembe brambovske postave in prošnjo društva žurnalistov „Concordia“ na Dunaju zaradi oproščenja kolkovnine in davka za naznanila vseh tem davščinam podvrženih časnikov. Državni zbor nij hotel oprostiti časnikov koleka; oprostil pa jih je davščine za inserate. Uzrok neoproščenja kolkovnine je, ker bi se državi s tem odtegnilo 800.000 gld. dohodkov. Pa čudno, da mogočna Avstrija ne mara takega znesaka žrtovati žurnalistiki, in da posebno ministerstvo in liberalna večina v državnem zboru nij našla kaké poti, da bi bila tudi žurnalistiki to malo koščico vrgla. Razen nekaterih železnic za Česko je državni zbor zadnje dni tudi dovolil brez debate povišanje stroškov cesarskega dvora za en milijon goldinarjev. Poljska resolucija in potem predelska železnica to vam je bil čvink, na katerega so

lovili ministri in ustavoverci tako imenovane „Südländerje“ in Poljake. No to so vam lepi poslanci, ki se dajo tako lepo za nos voditi. Javno mnenje jih obsojuje na vsak način in sleheren si misli, da so bili premalo modri, ali pa preširokoveštni. Očetje predelske železnice vidijo zdaj, da je žalibože dejana ona železnica na dolgo klop; pa kaj še to; morda pade celo pod klop.

Kaj tacega bi bilo na vsak način žalostno za našo deželo. „Triester-Zeitung“ daja sicer š. zmerom dobro upanje; a po pisnih nekterih mogočnih predelistov soditi, mora biti predelska šta v veliki nevarnosti, posebno pa od kar jo je oče ustavovercev, dr. Herbst tako neusmiljeno obdelaval v odseku za železne ceste. Enaka osoda proti tudi poljski resoluciji, valed česar je Groholski vlado interpelloval, kaj da misli o poljskih tirjavah; a vlada bode najbrže prav kratko in dvoumno odgovorila in Poljake s praznimi rokami domov poslala. Poljski listi močno dvomijo nad sporazumom in poljski poslanci so v največi zadržki nasproti narodu.

Hrvatski sabor se je začel 15. t. m.; odprl ga je v imenu cesarja nadškof Mihailovič; kakor pišejo nemški časniki, prišli so skoro vsi virilisti v sabor, vsled česar so madjaronski listi v svet zatrobili, da ima vlada večino v saboru, kar pa nij res, ker imajo narodnjaki vkljub vsem virilistom, še zmerom 15 glasov več, kakor madjaroni. Ogerska vlada želi pomirjenje z narodno stranko in narodna stranka je pripravljena stopiti v dogovore; a vlada stavi narodnjakom take pogoje, kakor namreč, da ne smejo ovreči nobene madjaronske volitve, da morajo voliti v peštanski zbor in v rognikolarno deputacijo za revizijo nagodbe polovico narodnjakov in polovico madjaronov, da jih narodna stranka ne mora sprejeti, ker bi bilo to toliko, kakor izdaja naroda. Da pa pokažajo narodnjaki svojo dobro voljo so se spustili z madjaroni v dogovore. V namen sporazuma je volila vsaka stranka 6 odbornikov iz svoje srede. Za predsednika saboru je izvoljen grof Štefan Erdödy. Narodna stranka noče popred voliti v peštanski zbor, dokler ne odpravi proračuna in drugih važnih zadev. Sicer pa bode pogumno postopala, ne boječa se tudi šeenkratnega razpusta.

Na Ogerskem so se začele volitve; dozdaj zmagavajo Deakoveci; a preden bodo vse dovršene bo še mnogo tepežke po Ogerskem in tudi marsikateri uboj, ker ste obe stranki močno razkačeni in strastni.

Nj. vel. cesar je dal povelje, da se imajo s 1. novembrom t. l. razvojničiti graničarski sledeči regimenti: 12. nemškobanatski, 13. romansko-banatski in 14. srbsko-banatski in potem Titelski bataljon; vsi ti regimenti stopijo potem v civilno upravo.

Francozki listi jako ugodno pišejo o Slovanih, posebno pa o Srbih in Hrvatih, kar Madjare strašno jezi in jim daje povod, da proti Srbom intrigujejo; tako na priliko se sliši, da je bila neka brošura, ki jo je izdal Orešković v Belemgradu in ki govori o panslavizmu po madjarskem ministerstvu naročena, da bi imelo ono uzrok tožiti Srbsko vlado in napraviti jej zadrage. Madjari sicer radi politikujejo na debelo in diplomatizujejo; a čudno je, da jim vsaka spodleti in da zmirom osramočeni ostanejo.

Na Španjskem se je komaj vstaja Karlistov nekoliko polegla, ko uže znova Karlisti vstajajo. Serrano se je hvalil, da je Karliste podvrget in vsled tega je postal knez in minister; a danes se kaže, da je legal in vsled tega je po kratkem ministrovanju zopet pal.

Papež Pij IX. dopolnil je 16. t. m. 26. leto svojega vladanja. Znano je, da še nikoli noben papež, razen sv. Petra nij toliko časa na Petrovem stolu sedel in tudi malokakšen papež je toliko pretrpel zaradi svoje stanovitnosti.

RAZNE VESTI.

(Za Čebe.) Na prošnjo grofa Karola Coroninija, predsednika odbora za nabiro darov za nesrečneže na Češkem, podamo tukaj imenik dobrotnikov, kateri so dozdaj že lep znesek zložili. Nabira pa napreduje in priporočamo tudi mi še enkrat našim someščanom, da vsi po svoji moči prihitijo na pomoč nesrečnežem in spolnijo kristjanske dolžnosti.

Darovali so gospodje: Alojzi Seppenhofer frankov 20, France Rossi gl. 5, Mons. Avgustin Bar. Codelli fr. 25, Jožef Zucchini c. k. dvorni svetovalec gl. 20, Conrad žl. Fabris gl. 4, Edvard Cohn gl. 50, N. N. gl. 2, Filip dr. Morelli gl. 5, Jožef Tanze gl. 10, Elizabeta Bar. Buffa fr. 20, Katerina graf. Attems fr. 20, Rudolf graf Attems fr. 20, Peter dr. Wank gl. 5, Marija Wank gl. 3, Samuel grof Gyulay gl. 100, Karol grof Coronini, gl. 50, Ljudovik vitež Rainer gl. 5, Viljem vitez Ritter gl. 100, Aleksander Vulliamin gl. 5, V. M. gl. 5, France žl. Mulitsch gl. 5, Adolf Moser gl. 5, G. G. R. gl. 5, Kostanca Wank gl. 3, Adolf Wohlrath gl. 2, Teodor grof Radetzky, generalmajor gl. 10, Dominik Lovisoni gl. 5, Jožef Masotti gl. 5, Bar. Tacco gl. 5, N. N. gl. 4, A. C. gl. 5, Adolf vitez Boeckmann gl. 100, France Petregalli gl. 5, Marija V. a Savio gl. 5, Stefan Jalsovetzy gl. 5, Henrik vitez Ritter Zahonski gl. 200, Hektor Baron Ritter gl. 200, G. C. Luzzatto gl. 3, Gustav vitez Ritter Zahonski gl. 5, N. N. gl. 10, Karol Troester gl. 2, N. N. gl. 2, Oskar Baron Ritter gl. 10, Rosalia grafinja Strassoldo gl. 5, Amalia žl. Naef gl. 25, N. N. gl. 1, Anton Bar. Bills podmaršal gl. 10, Jurij žl. Hartmann podmaršal gl. 10, Eugen Baron Ritter gl. 30, Henrik žl. Escher gl. 5, Andrej Pavletič gl. 25, Miroslav dr. Dellabona gl. 25, Alojzi dr. Pajer gl. 25, Avgust vitez Boeckmann gl. 25, Jožef dr. Depertis gl. 10, Edvard dr. Seitz gl. 10, vitez Rittmeyer C. gl. 100, Viljem žl. Ritter gl. 100, Dominik Decolle gl. 5, Eugenie in Adele sestre Verson, gl. 10, Angel vitez Rinaldini gl. 5, Janez graf Attems gl. 10, Jakob Marizza gl. 20, Alfred graf Coronini gl. 20, Ernest graf Coronini gl. 25, Baron Schönberger, general kavalarije gl. 10, Josepina Jakobi gl. 2, č. Lorenc Pertout gl. 5, Marija V. a Fornasari rojena grafinja Cassis Farraone gl. 20, Matilde grafinja Coronini-Cronberg gl. 20. Skupaj fr. 105, in gl. 1527.

(Midor si želi) preskrbeti Stritarjevih „dunajskih sonetov“ in „Preširnovih pisem“, pa mu nij priročno pošiljati naročnino na Dunaj, naj se oglasi pri čuvaji narodne čitalnice v Gorici.

P. (Zgodovinska črtica o besedi „prvak“) Učen slovensk jezikoslovec mi je enkrat pravil, da besedo „prvak“ je prvi rabil dr. Bleiweis pred 10. leti v svojih „Novicah“, hvalno govoreč o svojih in svojih političnih prijateljev zaslukah za slovenski narod. Potem pa so se slovenski časopisi in posebno mariborski „Slovenski Narod“ polastili te besede ter jo rabili samo v zasmehovalnem in ironičnem pomenu, kedar so hoteli šibati nepotizem in polzevo politiko znanih ljubljanskih narodnjakov. S tem je prišla v začetku skozi in skozi poštna beseda tako ob kredit, da je popolnoma izginila iz noviškega slovarja in da ima dan danes bolj žaljiv nego časten pomen. Morda bode omenjenega, zdaj na Dunaji živečega slovenskega jezikoslovca veselilo, če izve, da beseda „prvak“ vendar nij Bleiweisova. Ko sem bil namreč te dni s svojim prijateljem v Kviškem, grem z njim pogledat bližnjo cerkev sv. Križa. In tukaj ogledam na desni strani blizu velikega altarja „U večni spomin“ pisano naznailo, v katerem se „popolnoma Odpustek in odpustanje vseh svojih grehov“ obeča tistim, ki bodo to cerkev „obiskali inu tamkei za edinost kristjanskih Pervakov, zatiranje krivoverstva inu povišanje svete Matere katoliške Cerkve pobožno h' Bogu molili.“ Spodaj še čita datum: „U Kviškem 20. dan Mainika 1. 1857. se je rabila beseda „prvak“ na skrajni meji slovenstva in italijanstva, a ne stoprv pred 10. leti v „Novicah“. Nadejam se, da meni in tudi slavni „Soči“ še pozni slovenski leksikografi za to historično črtico ne bodo odrekli dolžne hvale, vsakako pa smeja pričakovati, da bode vsaj Razlagov „naučni slovník“ pri besedi „prvak“ mene in „Sočo“ citiral.

(In Melce na Tominskem) se nam piše: Naznauji, draga „Soča!“ slovenskemu svetu nenadno veselje, koje so napravili udom naše čitalnice vrli slovanski dijaki (akademiki) v Ljubnem na Štírskem s tem, da so naši čitalnici darovali 35 slovenskih knjižic raznega sedržaja. Naše ljudstvo kaj rado čita slovenske knjige i časnike, za-

to je pa bilo tudi pri občenem zboru 16. t. m. maj udi veliko veselje, ko so šlišali o lepem darilu za koje se v imenu čitalničnih udov blagodušnem dariteljem dostojno zahvaljuje čitalniški odbor.

(Podnaroška čitalnica) v Razdrtem se bode slovesno otprla na praznik Sv. Petra in Pavla. Slovesnost bo velikanska, ker se pričakujejo mnogi gosti iz vseh krajev. Razdrski tantje slovijo po Slovenskem, so hrabri in vrli rodoljubi, pa tudi dobri pevci; tedaj je podnaroški čitalnici dober uspeh zagotovljen. Mi novo čitalnico z veseljem pozdravljamo in kličemo našim podnaroškim bratom navdušeni „Na zdar!“

(Odbor Noče) je sklenil postaviti na dnevnem red prihoda občenega zbora, ki se bode v kratkem sklical, sledeče točke za letošnji tabor:

1. Naj se poda prošnja za predlog narodnostne postave za Goriško v zinslu dotičnega Hohenwartovega predloga za Češko.

2. Naj se vloži peticija za prenarabo deželno zbornskega volilnika za Goriško po svobodomiselnih načelih.

3. Naj slovenski poslanci interpelirajo vlado, ali misli vendar enkrat izvršiti enakopravnost, da bodo vsi uradi na Slovenskem poslovili v narodnem jeziku s6 Slovenci in da se bodo vsaj vse slovenske vloge v enakem jeziku reševale; da potem takem prevesti vse take uradnike, kateri v kljub večkratnih interpellacij in javega spodbujanja v časnikih se niso kar nič potrudili, da bi se bili naučili slovenskega jezika. Ti uradniki naj se v interpellaciji z imenom navélo.

4. Naj se vloži nujna prošnja, da bi se v prihodnji deželnozbornki sesiji prav gotovo končno dognala obče zaželjena postava zastran preuravnave javnih zemljiščnih knjig.

H koncu je sklenil odbor povabiti vse p. n. gosp. društvenike, naj izvole naznaniti š: druge točke, o katerih želé da bi se na taboru razpravljale.

(Vajveči in najteži zvon) na svetu bode v kratkem dobilo mesto Köln na Renu. Nemški cesar Viljem je namreč mestu podaril toliko v zadnji nemško-francoski vojni uplenjenih kanon, da bode iz njih ublo zvon, ki bode tehtal 500 stotov (centov) in bode vreden 25.000 goldinarjev. Znano bode našim čitateljem, da do sedaj je bil najteži zvon v Moskvi.

(„Isenzo“) list tukajšne liberalne stranke je bil danes konfiskovan zirađ nkega članka ki obravnava način, kako bi se ohranila italijanska narodnost na Goriškem, v Trentinu in v Istri.

(Anastasiu Girán) je telegrafoval v nedeljo Nemcem v Gorico, da je Gorica zadnje nemško mest. (Die letzte Stadt Deutschlands.) Po tem takem so nas ustavoverci uže prodali Bismarku, za veselje naših nemških g. profesorjev in našega okrajnega glavarja.

Gospod urednik!

Nečem, da bi mi p. n. občinstvo tuje dušne proizvode pripisevalo, zato naznanjam s tem, da nijsem ni urednik ni sodelovalec. „Glasov“, ker sem se že 13. t. m. temu odpovedal. Vsakemu svoje!

Evan Nep. Strás.

Potrjilo.

Slavinski Šent Ivanci se v svojih hudih časih stiskih se solzami najsrčneje hvalečnosti svojim dobrotnim bratom zahvaljuje za milostivi dar — za prejetih 18 gl. avstr. vr. — „Mi in naši otroci iz žive hvalečnosti roke sklepjemo k Bogu za Vas, dobrotljivi slovenski bratji!“ — ta glas pošiljajo svojim sobratom.

Slavina dne 10 junija 1872.

Lavosl. Gorénjec
duh. pom.

Slavno uredništvo „Soče.“

Lopa hvala za poslanih 18 gold. miloščine, ktere sem od Vas za naše reveže prijel. Nemudoma sem jih med najpotrebnejše razdelil, s posebnim ozirom na lanskih 19 pororcev naše srenje, kterih večidel zraven pomanjkanja živeča tudi pomanjkanje stanovanja trpé, tako da nekteri še zdaj v nepokritih in od pogorišča razdrtih hišah tičati morajo. Z ginjetim srcem so se obdarovani dobrotnikom zahvaljevali in za nje moliti obljubovali, da bi jim Bog podarjeno stoterno povrnil, ter jih enake revščine obvaroval.

Duhovnja v Razdrtem 6. junija 1872.

Tone Nočnik,
duhovni oskrbnik

Trgovske in kmetijske vesti.

Kakor sedaj naše polje kaže, nadjati se nam je prav dobro letine. Od vseh strani dobivamo ugodna poročila, le na Furlanskem okrog Ajela je toča volike škode napravila, zadela je tudi nekoliko našo okolico, namreč čer Pevmo in Sv. Elo-

rijan; sicer pa kaže žito v Furlaniji prav lepo in tudi trta je obilo obdarjena. V Brdih, ako ne bomo pozneje suše trpeli ali kake druge nesreče, ker uže več dnij imamo nevihto in viharen dež, smemo upati uspešne trgatve, med tem ko v ostali okolici sadje lepih dohodkov obeta.

V dokaz, kako napreduje goriška okolica v sadjoreji, navedemo le to, da se je sprejelo meseca maja za prodane črešnje 156.851 for., kar nam pričajo pošne nakaznice. Veseli nas, da se letos ne nahaja toliko tujev, kakor navadno med nami, ampak da domačini vedno bolj na svojo roko kupčujejo, in imajo tudi uže nektore zunanje domače zastopnike. Vendar bi bilo v tem obziru še veliko želiti! Posnemajmo Nemce, kajti o njih moremo trditi, da ga skoraj nij trgovskega mesta na svetu, v katerem bi se ti ne nahajali. Zakaj bi tudi mi nekoliko več ne poskušali, zakaj bi se ne podali po svetu in se bolje seznanili s kupčijskem občinstvom, da postanemo materijalco neodvisni, — svobodni trgovci.

Galete smo letos obilo pridelali, posebno se je oponeslo japonsko seme. Cene so v primeri drugih let nizke, ker blaga je veliko, z Tominskega nam je vsak dan na cente dohaja, kupcev posebno zunanjih je kaj malo.

Iz Vipave in Brd se nam piše, da cene vin rastejo, porastle so v kratkem do for. 1.50 pri kvinču.

Banka „Slavija“

naznanja slov. občinstvu, da so na novo zastope

„Slavije“ prevzeli naslednji gospodje:

Jurij Znoj na Črnučah ob Savi.

Franc Igljé v Dobu.

Franc Gajgar v Preski.

Matija Brnik v Št. Vidu poleg Ljubljane.

Anton Ozimek na Dobrovi.

Lavoslav Abram v Loškem potoku.

Franjo Šuštaršič v novomeških Toplicah.

Franc Marinič v Št. Urbanu pri Ptujem.

Adam Smolej v Račjem.

Janez Zakrajšek v Črnem Vrhu nad Idrijo.

Giaspar Delkin v Ospu.

Franc Muri pri Jezeru na Koroškem.

Lavoslav Čuk v Prevalih.

V Ljubljani, 12. Rožnika 1872.

Glavni zastop vzajemno-zavarovalne praške banke „SLAVIJE“ v Ljubljani.

Jan. Lad Černy.

LIEBIG^{ov}

Kumys - ekstrakt

od danajske zdravniške oblasti kot **zdravilo** priznan in od krakovske učene družbe posebno priporočan, po soglasnem pritrjenji medicinskih fakultet prvo vseh do zdaj proti pljučni sušici poznanih in rabljenih zdravil.

Taisto ozdravlja brž in sigurno: **Jetiko**, (celo v razvitem stanji) **tuberkulozo** (prikazki: kašljanje krvi, hektična groznica, zmanjkovanje sape) **želodčni, črevni in bronhialni katar**, **anēmijo** (uboštvo krvi) vsled dolgih bolezni in nadeljevanega rabljenja merkurijala, **chlorosis** (bledokrvnost), **asthma**, **sušenje**, **bojenje hrbtnega mozga**, **hysterije** in **slabe živce**.

Za steklenico 1 gold. a. v. Kišnice od 4 steklenic doli do vsake mere. Razpošiljanje na vnenje oskrbljuje generalni zalog

„Kumys - Heil - Anstalt“

Wien, Mariahilferstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

NB. Dozdaj brez vspeha z medicino zdravljeni bolniki naj zaupno z Liebigovim ekstraktom zadnji poskus narede.